

Gemeente Nieuwkoop
T.a.v. gemeenteraad
Postbus 1
2460 AA TER AAR

beantwoording schriftelijke vragen

onderwerp	Schriftelijke vragen 2022-18 van D66 over armoede onder inwoners
Vragen gesteld door	J. (Jop) van der Pijl en A. Matera
Datum vraag	15 september 2022
portefeuillehouder	T. de Kleer Freke Kerkvliet
opgesteld door	190459
Zaaknummer	
Datum	
beantwoording	14 oktober 2022

Beste leden van de gemeenteraad,

Inleiding

Naar aanleiding van de toenemende armoede als gevolg van de gestegen kosten van levensonderhoud en energie, ontvingen we op 15 september een aantal vragen van D'66 omtrent armoede onder inwoners van de gemeente Nieuwkoop. We zijn als gemeente alert op deze problematiek. Signalen die binnenkomen worden opgepakt en proactief besproken. Op dit moment hebben we nog geen verontrustende signalen ontvangen van bijvoorbeeld verenigingen en organisaties, maar we houden vinger aan de pols. Waar mogelijk zetten we beschikbare instrumenten in om inwoners te helpen. Hierbij monitoren we tevens de stappen van EZK (t.b.v. het MKB) en VWS (t.b.v. verenigingen en andere maatschappelijke organisaties) nauwlettend.

Hieronder vindt u de vragen van D'66 met de daarbij horende antwoorden.

1. **Vraag:**

Inwoners met beginnende financiële problemen voelen soms schaamte om aan de bel te trekken of ze doen dit te laat. Hierdoor zitten inwoners soms al dieper in de problemen voordat wij ze kunnen helpen.

Welke acties nemen wij als gemeente momenteel om een zo groot mogelijke groep inwoners met (beginnende) financiële problemen) te bereiken?

Antwoord:

We proberen op diverse manieren om mensen die financiële problemen ervaren, bij te staan. Door een wijziging in de Wet gemeentelijk schuldhulpverlening is vroegsignalering van schulden op basis van signalen door derden een wettelijk taak voor gemeenten geworden. Op basis van signalen van zorgverzekeraars, energiebedrijven, woningverhuurders en drinkwaterbedrijven kunnen we nu bewoners met betaalachterstanden proactief benaderen. We proberen dat voorzichtig aan te pakken. We sturen bijvoorbeeld een kaartje en bieden daarin onze hulp aan. Mensen die huisbezoeken afleggen zijn hiervoor getraind. De signalen ontvangen we via een landelijk meldsysteem waar wij als gemeente op aangesloten zijn. De beginnende schuldenproblematiek van individuele gezinnen wordt daarnaast met regelmaat proactief besproken in het lokale zorgteam. Vanaf eind dit jaar kunnen inwoners gebruik maken van SchuldHulpMaatje voor persoonlijk advies, hulp en begeleiding door een getraind maatje. SchuldHulpMaatje is ondergebracht bij noodfonds Stichting Omzien Naar Elkaar (ONE). De werkzaamheden van Schuldhulpmaatje gaan we inpassen binnen ons huidige schuldhulp aanbod.

Daarnaast kunnen inwoners gebruik maken van de Helpdesk geldzaken. Dit is een laagdrempelige helpdesk voor gratis hulp en advies. Hier geven we bekendheid aan via Nieuwkoop Nieuws, facebook, twitter en de gemeentelijke website.

Eind 2022/ begin 2023 gaan we door middel van een 'special' in Nieuwkoop Nieuws alle inkomensondersteunende voorziening van de gemeente (zo beeldend mogelijk) onder de aandacht brengen bij inwoners.

2. **Vraag:**

Hoe verlopen de contacten met signaalpartners (b.v. energieleveranciers en zorgverzekeraars) van de gemeente momenteel? Is het gezien de huidige situatie nodig om meer de nadruk te leggen op vroegtijdige signalering bij deze partners?

Antwoord:

De contacten met de signaalpartners verlopen goed. Verhuurders, drinkwaterbedrijven, energieleveranciers en zorgverzekeraars zijn vanaf 1 januari 2021 verplicht aan gemeenten een signaal af te geven als hun eigen inspanningen de betalingsachterstanden niet oplossen. Dit doen de bedrijven via een landelijk meldsysteem waar wij als gemeente op aangesloten zijn. De vroegtijdige signalering is daarmee goed geregeld. Na de signalen nemen we als gemeente contact op met onze inwoners. Afhankelijk van de persoonlijke situatie adviseren en assisteren we bij stappen om uit de schulden te komen.

3. **Vraag:**

Inwoners met een inkomen op of net boven het sociaal minimum kunnen wij als gemeente momenteel een energietoeslag uitkeren van €800,- . Worden inwoners, waarvan bekend is dat ze een inkomen rond het sociaal minimum hebben, actief geïnformeerd over deze reeds uitgebreide mogelijkheid?

Antwoord:

Om inwoners te ontzorgen hebben mensen van wie het inkomen bekend is de energietoeslag automatisch ontvangen. Het gaat om inwoners met een bijstandsuitkering, inwoners met kwijtschelding van de gemeentelijke belasting, of inwoners die bijzondere bijstand ontvangen. Ook inwoners met een aanvullende inkomensvoorziening ouderen (AIO) van de SVB hebben de toeslag automatisch ontvangen. De verhoging van de energietoeslag (van € 500) is in september automatisch uitbetaald aan inwoners die de energietoeslag al eerder hadden ontvangen. Inwoners die niet bij ons bekend zijn stellen wij via onze reguliere communicatiekanalen, zoals Nieuwkoop Nieuws, op de hoogte.

4. Vraag:

Het behoud van kleinschalige winkelcentra in kleinere dorpen in onze gemeente, zoals Langeraar, Zevenhoven en Noorden, speelt zijn rol bij de algehele vitaliteit in een dorp. Is er bekend of er momenteel lokale ondernemers zijn die dreigen de rekeningen niet meer te kunnen betalen. Zo ja, welke mogelijkheden zijn er (en worden gebruikt) om deze ondernemers te helpen?

Antwoord:

Op dit moment zijn ons geen lokale detailhandel of horeca ondernemers met directe financiële problemen bekend. Wel zijn er zorgen voor de toekomst. Kostenstijgingen voor de ondernemers en koopkrachtverlies van consumenten zijn bedreigingen voor de continuïteit. Als er zich financiële problemen voordoen, signaleren we als gemeente en, afhankelijk van rijksregelingen die te verwachten zijn, verwijzen we door. Dat doen we bijvoorbeeld naar het Ondernemingshuis iFlow in Alphen. Ook stemmen we daarbij in de regio en met Economic Development Board Alphen aan den Rijn af. Zelfstandig ondernemers die in de problemen zitten of dreigen in de problemen te raken, kunnen daar terecht op het inloopsprekuur van het ondernemersklankbord. Zij geven gratis advies en begeleiding. Wij zijn daarnaast in afwachting van, door het ministerie van EZK aangekondigde steunplannen. Indien nodig gaan we hier met ondernemers over in gesprek.

5. Vraag:

Op welke manieren kunnen wij als gemeente momenteel armoede bestrijden?

Antwoord:

Het verstrekken van een (ongerichte) aanvulling op het inkomen door gemeenten is niet toegestaan. Inkomenspolitiek is voorbehouden aan Rijksoverheid. Wel kunnen we mensen ondersteunen d.m.v. de bestaande voorzieningen. Deze proberen mij nog nadrukkelijker onder de aandacht te brengen. We hebben in Nieuwkoop een flink aantal ondersteuningsmogelijkheden.

Te weten:

- Energietoeslag (ook in 2023)
- Collectieve zorgverzekering voor minima
- Individuele inkomenstoelage
- Regeling duurzame gebruiksgoederen
- Leergeld (o.a. voor schoolspullen, laptop, fiets, dagje uit)
- Jeugdfonds sport en cultuur
- Volwassenenfonds sport en cultuur
- individuele bijzondere bijstand
- Helpdesk geldzaken
- We subsidiëren de voedselbank

6. Vraag:

Wat is er aan deze mogelijkheden toegevoegd sinds COVID en de energiecrisis?

Antwoord:

Er zijn, afgezien van de energietoeslag, sinds Covid geen nieuwe voorzieningen toegevoegd omdat Nieuwkoop al een uitgebreid aantal armoedevoorzieningen heeft. Daarnaast zijn we in staat om problemen vroeg te signaleren, waardoor we inwoners zo vroeg mogelijk op deze voorzieningen kunnen wijzen. Wel wordt vanaf 1 januari 2023 de inkomensgrens voor de collectieve zorgverzekering verhoogd naar 130% van het sociaal minimum. Ook geven we voorlichting over de aanwezige armoedevoorzieningen en de manier waarop energie bespaard kan worden.

7. Vraag:

Welke plannen maakt het college, aanvullend op deze mogelijkheden, om armoede te bestrijden?

Antwoord:

Vanaf 1 januari 2023 wordt de inkomensgrens voor de collectieve zorgverzekering verhoogd naar 130% van het sociaal minimum. Dit jaar hebben we extra middelen ontvangen om huishoudens die te maken hebben met energiearmoede en die zich in een kwetsbare positie bevinden (vanwege de gestegen energielasten) te ondersteunen bij het nemen van maatregelen om de energierekening te verlagen. Het gaat dan om het geven van advies en het installeren van (eenvoudige) energiebesparende maatregelen, zoals ledlampen, energiezuinige douchekop, radiatorfolie etc. De uitvoering van dit 'Projectplan Energiearmoede Nieuwkoop' wordt in samenwerking met de energiecoaches van de Gebiedscoöperatie Nieuwkoop en woningcorporaties gedaan en zal in oktober starten.

8. Vraag:

Wanneer kan over dergelijke plannen besloten worden door het college en/of de raad?

Antwoord:

Het college heeft onlangs ingestemd met de verhoging van de inkomensgrens voor de collectieve zorgverzekering voor minima. De nieuwe inkomensgrens zal vanaf 2023 (nieuwe verzekeringsjaar) gaan gelden. Het betreft hier een aanpassing in de beleidsregels voor bijzondere bijstand en is dus een bevoegdheid van het college. Het Projectplan Energiearmoede Nieuwkoop wordt op 18 oktober ter goedkeuring voorgelegd aan het college. Het college monitort de situatie daarnaast nauwlettend en bekijkt indien noodzakelijk andere ondersteuningsmogelijkheden.

burgemeester en wethouders van Nieuwkoop

Nicolette Caspers
secretaris

Robbert-Jan van Duijn
burgemeester